

IN MEMORIAM

**Prof. dr. sc. Ivo Trinajstić, professor emeritus
(27. X. 1933. – 2. VIII. 2024.)**

BOŽENA MITIĆ*

* Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Biološki odsjek, Botanički zavod, Marulićev trg 9a, HR-10000 Zagreb, Hrvatska

*Autor za dopisivanje / corresponding author: bozena.mitic@biol.pmf.hr

Teško je napraviti kratak osvrt na kraju jednog tako ispunjenog, bogatog i intenzivnog života kakav je imao prof. dr. sc. Ivo Trinajstić, dugogodišnji profesor botanike na Šumarskom fakultetu (danas Fakultetu šumarstva i drvne tehnologije) Sveučilišta u Zagrebu. Tužno je bilo već prije desetak godina saznati za tešku zdravstvenu situaciju ovog našeg uglednog znanstvenika i jednog od najboljih poznavatelja hrvatske flore i vegetacije, koja ga je omela na životnom putu punom želje za životom i neprekidnim radom. No, saznajući da nas je profesor Trinajstić 2. kolovoza 2024. godine zauvijek napustio, mogli smo samo reći da nas je napustila jedna od legendi hrvatske botanike.

Prof. Trinajstić rođen je u Sisku 27. listopada 1933. godine, diplomirao je 1958. na tadašnjem Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu, a na Biološkom odsjeku Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu magistrirao je 1964. i doktorirao 1965. godine, obranivši disertaciju pod naslovom "Vegetacija otoka Krka". Nakon završetka studija radio je kraće vrijeme u Poljoprivrednoj zadruzi Varaždinske Toplice, zatim kao srednjoškolski profesor u Vrtlarskoj školi u Vinici kraj Varaždina, a od kraja 1960. godine zaposlen je kao asistent na tadašnjem Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom fakultetu nastavlja raditi od 1971. kao docent, od 1976. godine kao izvanredni profesor, a 1981. godine izabran je u redovitog profesora. Godine 1997. izabran je za člana Akademije šumarskih znanosti, umirovljen je 1999. godine, a 2011. godine izabran je u zvanje *professor emeritus* Sveučilišta u Zagrebu. Osim na svom matičnom fakultetu, prof. Trinajstić je predavao i neke botaničke kolegije na poslijediplomskom studiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, kao i na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih znanosti i nastavnih područja Sveučilišta u Splitu.

Područje njegovog znanstvenog rada bila je floristika, biljna taksonomija i fitocenologija. Dao je veliki doprinos poznavanju flore i vegetacije Hrvatske te je objavio preko 700 različitih članaka i priloga u brojnim znanstvenim, znanstveno-popularnim

i stručnim časopisima i knjigama. Posebno je značajan bio njegov rad na istraživanju vegetacije Hrvatske, tijekom kojeg je opisao niz novih asocijacija te nekoliko vegetacijskih sveza, redova i razreda. Intenzivno je radio na ekološko-fitocenoškoj razdiobi vegetacije Hrvatske te je 2008. godine objavio knjigu „Biljne zajednice Republike Hrvatske“, s prvim detaljnim sintaksonomskim pregledom cjelokupne vegetacije Hrvatske. Prof. Trinajstić bio je vrlo angažiran i u taksonomskim istraživanjima velikoga broja biljnih svojti, što se posebno odrazilo kroz rad na vrijednoj ediciji „Analitička flora Jugoslavije“. Tijekom brojnih terenskih istraživanja detaljno je istražio floru mnogih jadranskih otoka, ali i drugih područja Hrvatske te je objavio brojne priloge o novim, stranim ili rijetkim vrstama naše flore.

Bio je član uredništva časopisa *Periodicum biologorum* i *Hladnikia* te član stručnih udruga: *Amicale internationale de phytosociologie*, *Organization for the Phyto-Taxonomic Investigations of the Mediterranean Area* – OPTIMA, Hrvatskog ekološkog društva i Hrvatskog biološkog društva. Prof. Trinajstić posebno je bio aktivan u Istočnoalpsko-dinarskom društvu za istraživanje vegetacije, čiji je predsjednik bio od 1993. do 1997. godine, a za počasnoga člana izabran je 2015. godine. U međunarodnim okvirima isticao se kao vrsni poznavatelj flore i vegetacije Sredozemlja te je sudjelovao u projektima izrade Atlasa europske flore (*Atlas Florae Europaeae*) i kartiranja vegetacije Europe (*Vegetationskarte Europas*).

Osim obimne literature, u nasljeđe budućim generacijama botaničara ostavio je i opsežnu herbarijsku zbirku s oko 60000 herbarijskih listova, koja je pohranjena u herbarijskoj zbirci Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Zagrebu, a djelomično je digitalizirana i javno dostupna putem web portala *Flora Croatica Database* i *Virtualnog herbarija CNHM*.

Brojnim generacijama studenata ostala su u neizbrisivom sjećanju živopisna i zanimljiva

predavanja profesora Trinajstića, a još više terenske nastave po Medvednici, Samoborskom gorju i Velebitu. Za mene osobno, bilo je uistinu nezaobilavno doživjeti njegovu zaraznu energiju na terenima, ali i u brojnim znanstvenim i životnim raspravama. Kakvo je zadovoljstvo bilo pridružiti se Trici (kako smo ga od milja zvali mi mlađi) na terenima diljem „Lijepe naše“, iako, priznajem, bilo je često i zahtjevno „držati korak“ s njegovim tempom. Mogu reći da sam s njim naučila puno o biljkama i botanici, ali i o predanosti poslu i o onoj „tankoj liniji znanstvene intuicije“. Činjenica jest da je prof. Trinajstić značajno utjecao i na tijek taksonomskih i filogenetskih istraživanja u Hrvatskoj jer je, ukazujući „u hodu“ na terenima na taksonomske probleme mlađim suradnicima, mnoge (pa i mene) usmjerio prema temama njihovih magisterija i doktorata. Bit ću mu zauvijek zahvalna za ideju o temama mojih magisterija i doktorata, ideju koja me bespovratno uvukla u taksonomsku problematiku roda *Iris*, koji će zauvijek ostati moja prva „znanstvena ljubav“ i kojoj se uvijek iznova vraćam... Još mi je u sjećanju njegova rečenica dok sam rješavala taksonomski status vrste *Iris adriatica*, kojoj je upravo profesor Trinajstić dao ime: „Evo, vidite, morali ste istraživati par godina da dokažete ono što sam vam rekao na terenu...“ Da, imao je uistinu „dobar nos“ za mnoge naše taksonomske i sistematske „problemčice“, od kojih su mnogi aktualni i danas.

Ne kaže se bez razloga da „legende žive zauvijek...“ pa će tako biti i s profesorom Trinajstićem, zauvijek će živjeti u našim srcima i sjećanjima, a nakon nas u svojoj ogromnoj stručnoj i znanstvenoj ostavštini koja ostaje naraštajima mlađih botaničara Hrvatske, regije i svijeta...

Dragi i poštovani profesore Trinajstić, bila je privilegija i zadovoljstvo poznavati Vas, raspravljati s Vama, biti dijelom Vašeg života, neka Vam je vječna slava i hvala za sve.